

Van harte

1 Kronieken 28:1-9

De woorden boven deze Bijbelstudie komen je ongetwijfeld bekend voor. Je gebruikte ze vast regelmatig, net als ik. 'Van harte gefeliciteerd!', 'van harte beterschap', 'ik hoop van harte dat het je lukt.' Het zijn woorden, die je gemakkelijk zegt. Maar wat zeg je eigenlijk?

Van harte betekent dat je het zegt vanuit je hart. Je zegt het niet zomaar: je meent het echt! Je bent echt blij met de ander dat hij zijn diploma gehaald heeft. Je vindt het echt erg dat je vriendin ziek is en je wenst haar zo beterschap. Je hoopt echt dat je vader die nieuwe baan krijgt.

Als we er zo over nadenken, komen er bij mij wel een paar vragen naar boven. Die vragen stel ik natuurlijk ook aan mijzelf. Meen je het eigenlijk wel altijd als je zegt 'van harte'? Kan de ander ervan op aan dat het echt gemeend uit je hart komt, of zeg je het vaak zonder dat je het meent? Het zou zomaar kunnen dat de woorden 'van harte' niet eens veel inhouden. We zeggen ze vaak zonder erbij na te denken.

Trouwens: Misschien is het zelfs weleens het tegenovergestelde. Je zegt wel: 'Ik hoop (van harte) dat het je lukt.' Terwijl je denkt:

Maar niet heus. Dan lijkt het alsof je echt betrokken bent bij de ander, terwijl er niets van waar is.

Dat alles is ook waar tegenover de Heere.

Meen je wat je zegt als je bidt, zingt, of spreekt over de Bijbel?

Daarover gaat het in het Bijbelgedeelte. David spreekt van Gods beloften. Hij heeft zijn zoon Salomo daarin onderwezen. Vervolgens spreekt hij in vers 9 Salomo aan. Samengevat zegt David: 'Mijn zoon Salomo, ken en dien de Heere van harte.'

Die oproep aan Salomo komt ook tot jou. De Heere zegt dat Zelf vanuit Zijn Woord. Denk ook aan al het onderwijs dat je kreeg van je ouders, in de kerkelijke gemeente en op school.

Meen je dat?

Je bent geboren in een christelijk gezin. Je bent gedoopt. Jouw ouders hebben beloofd om je te onderwijzen vanuit Gods Woord. Ook in de kerk heb je veel gehoord. Hoewel je vast niet altijd (of vaak niet?) oplette in de kerkdiensten, heb je wel wat meegekregen. Misschien bezocht je de zondagsschool, club of vereniging en misschien zit je nog op JV. Je hebt voor het eerst bidden geleerd. Misschien wel de bekende woorden: 'Ik ga slapen, ik ben moe.' Je hebt de psalmen geleerd, bijvoorbeeld Psalm 81:12:

Opent uwe mond,
Eist van Mij vrijmoedig,
Op Mijn trouwverbond;
Al wat u ontbreekt,
Schenk Ik, zo gij 't smeekt
Mild en overvloedig.

Je hebt bijvoorbeeld geleerd, dat:

- je een zondig hart hebt;
- je opnieuw geboren moet worden;
- vergeving en bekering nodig is.

Daarbij hoorde je van de Heere Jezus. Hij werd door God de Vader gezonden om zondaren te zoeken en zalig te maken.

Zo heb je in de loop van de jaren heel veel onderwijs gekregen. Hopelijk lees je dagelijks uit de Bijbel, bid je, span je je in om te luisteren als er geprekeerd wordt. Maar de vraag is: Meen je wat je zegt of doet? Lees Psalm 81:12 hierboven eens terug. Besef je wat je leest? Denk je er echt bij na? Helaas lezen, zingen of bidden we vaak gedachteloos! Dat is heel wat anders dan wat David zegt tegen Salomo: Van harte.

'Maak om Jezus' wil mij rein'

Daar komt nog iets bij. Niet alleen doen we veel dingen gedachteloos. Zelfs als je bewust bidt, is het de vraag of het 'van harte' is. Daarmee bedoel ik: Leg je heel je hart open voor de Heere? Heb je Hem echt nodig? Je spreekt woorden in het gebed. Juist als je het moeilijk hebt. Dat mag! De Heere roept daartoe op. Maar heb je de Heere alleen daarvoor nodig? Gaat dat dan samen met liefde tot de Heere? Heb je de Heere alleen nodig voor moeilijke dingen en hulp in dit leven? Dan bid je nog niet 'van harte'. Je beseft niet dat je grootste nood is dat je zondaar bent. Ons hart staat van nature vijandig tegenover God. Je vraagt de Heere dan wel om hulp. Maar Hemzelf heb je niet nodig. Dat is toch wel ontzettend?!

Ik moet denken aan een kind dat iets gedaan had wat niet mocht. Het was boos geworden, toen hij erop aangesproken werd. 's Avonds bij het naar bed gaan werd er verder over gesproken. Zijn vader sprak daarbij ook met het kind over het belijden van de zonde aan de Heere. Maar ook dat er vergeving is in de Heere Jezus Christus, opdat we de Heere daarom zouden bidden. De vader zei daarbij: 'Denk eens goed na als je zingt:

't Boze dat ik heb gedaan,
Zie dat, Heere, toch niet aan.
Schoon (= ofschoon/hoewel) mijn zonden vele zijn,
maak om Jezus' wil mij rein.

Met andere woorden: Denk dan eens concreet aan wat er is gebeurd.

Dat versje moest vervolgens een keer of vier gebeden worden. Waarom? Omdat het kind dit deel van het gebed eerst gewoon oversloeg. Toen het opnieuw werd gebeden, was het niet meer dan onverstaanbaar gemurmel. Vervolgens werd het in boosheid heel hard gezegd ('als u dan wilt dat ik het zeg ...'). Uiteindelijk werd het op een enigszins normale toon gebeden. Maar of het van harte was? De vader kon niet anders dan in de stilte van zijn binnenkamer dit kind in het bijzonder opdragen in Gods handen.

**Herken je in jouw leven hoe dat jonge kind deed?
Belijd jij je zonden? Heel concreet?
Ook die van jouw gedachteloosheid en die van jouw
van nature onwillige hart?**

Heere, U bent God. Ontzagwekkend en vol majesteit.
Dit of dat deed ik tegen Uw Woord en wil.
Dit of dat wat U gebiedt deed ik niet.
Maar er is meer: Mijn hele hart is zondig.
Toch zegt U in Uw Woord dat bij U vergeving is.
Wees mij genadig. Vergeef en vernieuw mijn hart en leven.
Om Jezus' wil.
Amen.

De Heere let op ons hart

Tussen mensen onderling kun je moeilijk zien of iets echt gemeend is. Je hebt het misschien wel meegemaakt dat je dacht

dat een ander het echt meende. Later kwam je erachter dat het anders was. De redenen waarom een ander iets zegt of doet, zien wij niet.

Dat is bij de Heere anders. Hij ziet ons hart. Hij kent onze gedachten. De dichter van Psalm 139 belijdt dat. Vers 2 van de berijmde psalm eindigt met deze woorden:

Geen woord is nog mijn tong ontgleden

Of Gij, Gij weet alreeds mijn reden (= beweegreden/motief).

Dat is precies wat David tegen zijn zoon Salomo zegt. Hij zegt: 'Salomo, dien de Heere met een volkomen hart en met een gewillige ziel.' Dus:

- echt gemeend;
- uit liefde tot de Heere;
- zonder bijbedoelingen;
- niet met tegenzin.

'En', zegt David er dan bij, 'de Heere weet of je Hem kent en dient uit liefde: Want de HEERE doorzoekt alle harten en Hij verstaat (begrijpt/kent) al het gedichtsel van de gedachten (alles wat in de gedachten gebeurt).'

Denk aan de geschiedenis van Kaïn en Abel. Beide jongens gaan offeren van hetgeen ze van de Heere ontvangen hebben. Kaïn offert van het graan dat hij verbouwd heeft. Abel offert een lammetje van zijn kudde. Hoe ze precies geofferd hebben weten we niet. Maar uiterlijk zal er tussen de beide broers niet veel verschil te zien zijn geweest. Vandaag zou je zeggen: Ze gingen allebei op dankdag naar de kerk. Ze deden allebei een gift in de collectezak. Ze bogen beiden eerbiedig het hoofd tijdens het gebed. Ze zongen allebei de psalmen mee en luisterden naar de preek. Als je hen zo naast elkaar zou zien zitten, zou je geen verschil zien. Maar dat lijkt alleen maar zo. Er is wel verschil. Mozes schrijft in Genesis 4:

De Heere neemt het offer van Abel wel aan en het offer van Kaïn niet. Hoe dat precies is gegaan, weten we niet. Maar in ieder geval heeft Kaïn het gemerkt, want hij wordt boos.

Wat is de reden dat de Heere het offer van Kaïn niet aanneemt? In Genesis 4 staat er niets over. Wel wordt duidelijk dat het verschil niet ligt in het graanoffer of het dieroffer. Mozes schrijft duidelijk dat de Heere Abel en zijn offer wel aanzag, maar Kaïn en zijn offer niet. Het gaat dus om de persoon. Beter gezegd, om het hart. Abel bracht het offer van harte. Kaïn daarentegen niet. Uiterlijk was er geen verschil te zien. Maar de Heere doorziet het hart. Hij weet alle dingen! Dat is nog zo. De Heere weet het als:

- je gedachteloos bidt, maar ook als je er met heel je hart bij betrokken bent;
- je onder de preek ergens anders aan denkt én als je biddend luistert naar Zijn Woord;
- je Hem in alles nodig hebt, maar ook als je Hem alleen nodig hebt voor jouw verlangens.

Dat alles zien je ouders niet. Ook andere mensen is onbekend wat er in je hart omgaat. Ze kunnen het aan je vragen. Maar als je niet eerlijk bent, merken ze misschien niets. Op huisbezoek kun je serieus meedoen, terwijl je daarna weer naar zondige dingen kijkt. Dat kan allemaal. Je hoopt dat niemand het ziet en merkt. Je verbergt alles zorgvuldig, je wist de geschiedenis, omzeilt het filter, sluipt er stiekem tussenuit op school, vult het urenbriefje op je werk niet eerlijk in, enzovoort. Je doet er alles aan om te voorkomen dat iemand het weet. Maar de Heere weet het toch! Hij zal ook op de verborgen dingen terugkomen. Verbergen voor Hem kan niet. Laten we bidden dat we dat meer zouden beseffen! Denk eens na over wat er dan zou veranderen in jouw leven!

Laten we bidden dat de Heere ons steeds opnieuw heerlijk maakt voor Hem!

Ernst

David spreekt verder: 'Indien gij Hem zoekt, Hij zal van u gevonden worden; maar indien gij Hem verlaat, Hij zal u tot in eeuwigheid verstoten.'

David wijst Salomo erop dat het niet om het even is, of je de Heere dient of niet. Wie Hem verlaat, zal door Hem verlaten worden. Niet voor even, maar voor eeuwig. Dan zal al het onderwijs je aanklagen. Het is een ernstige waarschuwing, die David hier uitspreekt.

Aan de andere kant is het ook een troostvol woord. Als je Hem zoekt, zal Hij gevonden worden. Omdat Hij Zich laat vinden. Waar? In Zijn Woord en onder de verkondiging daarvan. Wonderlijk, dan wordt het juist heerlijk dat de Heere alles weet. Dat bidt David in Psalm 139 vers 14:

Doorgrond m' en ken mijn hart, o Heer',
Is 't geen ik denk niet tot Uw eer?
Beproof (= toets) m', en zie of mijn gemoed
iets kwaads, iets onbehoorlijks voedt;
En doe mij toch met vaste schreden
De weg ter zaligheid betreden.

Wat een troost dat Hij weet van je zwakheid en schuld. Dat Hij weet van je verlangen naar Zijn Woord, maar ook je strijd ziet. Hij roept er zelfs toe op om ons hart voor Hem uit te storten en alles bij Hem bekend te maken. Niet omdat Hij nog niet weet wat je bezighoudt. Ook niet omdat Hij niet zou weten dat je zoveel dubbelheid in je hart kunt ervaren. Dat je aan de ene kant wel verlangt, maar aan de andere kant er ook zo gemakkelijk aan voorbij kunt leven. Al die dingen zijn Hem volmaakt bekend: je hoeft ze niet te verbergen. Al die dingen kan Hij alleen oplossen. Daarom

wil de Heere juist dat je Hem alles vertelt. Inderdaad: 'Opent uwe mond.' Net zoals jonge vogeltjes. Misschien heb je het weleens gezien. Als moeder of vader met iets aan komt vliegen, gaan de bekjes zo wijd mogelijk open. Doe je mond wijd open. Stort je hart voor Hem uit. Opdat je al je zonden, zorgen en verlangens bij Hem kwijt mag raken.

■ Leerpunten:

1. De Heere weet en ziet of wij Hem van harte liefhebben en dienen.
2. Eerlijk worden voor de Heere houdt ook in dat je jouw oneerlijkheid belijdt.
3. De Heere komt in Zijn oordeel ook terug op alles wat we nu verborgen houden.

Uit de belijdenis:

Wij geloven allen met het hart en belijden met den mond dat er is een enig en eenvoudig geestelijk Wezen, Hetwelk wij God noemen: eeuwig, onbegrijpelijk, onzienlijk, onveranderlijk, oneindig, almachtig; volkomen wijs, rechtvaardig, goed, en een zeer overvloedige Fontein van alle goed.

artikel 1 nederlandse geloofsbelijdenis

■ Vragen:

1. Wat zou er veranderen in jouw leven als je meer zou beseffen dat de Heere alle dingen weet en ziet?
2. Lees artikel 1 van de nederlandse geloofsbelijdenis. horen 'belijden met de mond' en 'geloven met het hart' bij elkaar?
3. Wat is de ernst in de aansporing van David aan Salomo? Reken je daarmee? Hoe?

Spreek

Hoe kan iemand denken God lief te hebben, als hij alleen maar uit plichtsbetrachting over Hem en Zijn Christus leest ...

Hoe kan zo iemand veronderstellen Christus te kunnen ontmoeten als hij nooit de moeite neemt om zijn hart voor Hem uit te storten als Zijn vriend en als hij er genoeg mee neemt iedere morgen en iedere avond een paar zinnen op te zeggen, die hij dan de naam 'gebed' geeft? Terwijl hij er nauwelijks bij nadenkt wat hij doet!

Hoe zou zo iemand in de hemel voor altijd gelukkig kunnen zijn als

- hij de zondag een saaie, sombere, vervelende dag vindt;*
- hij niets kent van gebed en lofprijzing, waarbij het hart betrokken is;*
- het hem niet kan schelen of hij waarheid of dwaling van de preekstoel te horen krijgt;*
- hij nauwelijks naar de preek luistert?*

J.C. Ryle